

Bygdelista i Austrheim
Åråsvågmyra 6
5943 Austrheim

30. september 2020

Austrheim kommune
Sætremarka 2
5943 Austrheim

Merknader til planstrategi for Austrheim kommune 2020-2024

Austrheim kommune har gjennom planstrategien mulighet til å klargjøre hvilken profil kommunen ønsker utad. Bygdelista ønsker at vi skal satse og bli miljøkommune nr. 1, med gjennomført fokus på bærekraftige løsninger i planer og tiltak. Der prisverdig at kommunen i høringsdokumentet så sterkt understreker bærekraftmålene som «overordna styringsmål» og legger vekt på å «stansa tap av naturmangfold og klimaendringar». Nå gjelder å gjøre ord om til handling. Status som UNESCO biosfærakommune forplikter.

Med bakgrunn i programmet vårt mener vi følgende kommunedelplaner bør prioriteres i denne rekkefølgen:

1. Kommuneplanrevisjon med tilbakeføring av N18 Øksnesmarka til LNF-status
2. Kommunal temaplan mot attgroing
3. Kommunedelplan for naturmangfold
3. Revisjon av energi- og klimaplan for Austrheim
4. Revisjon av plan for folkehelse
5. Interkommunal plan for sjøareal i regionen
6. Revisjon av VA-planen

Kommuneplanrevisjon med tilbakeføring av N18 Øksnesmarka til LNF-status.

Bygdelista vil be om at Øksnesmarka N18 snarest mulig blir tatt ut av arealplanen og omgjort til LNF-område slik flere parti signaliserte før valget. Marka viste seg i konsekvensutredningen å ha kvaliteter man tidligere ikke kjente til, og fremdeles er det mye som ikke er kartlagt. Vi mener det må på plass en bærekraftig plan for området med hensyn til naturtypen kystlynghei, den rødlistede (sterkt truede) bredbåndpraktvikleren, større sammenhengende myrområder m.m. Vi har et ansvar for å bevare større CO²- lagre. Myr må inkluderes i CO²-regnskapet til Austrheim.

Øksnesmarka har store landskapsverdier. Dette vakre landskapet må sikres for fremtiden og ikke ødelegges av kortsiktige næringsinteresser. LNF-status, tiltak mot attgroing og et godt beite vil sikre vedlikehold av dette landskapet.

Det finnes få turstier i Austrheim som gir mulighet til lengre turer og naturopplevelser. Her har Øksnesmarka et stort potensiale. Vi mener at marka kan bli et signalprosjekt, med bevaring av naturtyper og arter som er utrydningstruet. For å utvikle natur- og miljøbevissthet hos barn og unge trenger de å ferdes i ekte natur, slik vil vi også sikre oss videre engasjement for å bevare kommunens egenart.

I tidligere planer er det slått fast at næringsutviklingen skal skje på Mongstad og området rundt. Pr. i dag er det snart klart et stort næringsområde i Mongstadkrysset, og Odd Haugen planlegger næringsområde i Leirvågkrysset. Vi ser ikke behov for næring også i Øksnesmarka.

Når politikere og administrasjon nå ser klarere betydning og rekkevidde av å være en del av UNESCO-prosjektet og kommunen jobber for å bli Miljøfyrtårn, mener vi det er motstridende for det sittende kommunestyre å forsvare næring i Øksnesmarka.

Kommunal temaplan mot attgroing.

Varemerket «opne landskap» forplikter. Det er flott at det er ønske om kommunal temaplan mot attgroing. Planen er likevel ikke innarbeidet i planstrategien selv om vedtaket om temaplan ble gjort i 2015. I kommunal regi er tilsynelatende lite gjort for å få planen på plass.

I store deler av kommunen er attgroing et økende problem på fastlandet, øyer og holmer. Dette er en trussel mot landskapet kystlynghei, samt utsikt og ferdsel. Flere steder blir det ryddet på dugnad. Naturvernforbundet har blant annet tatt på seg større opprydninger. Sitkagran er blitt et stort problem. Det mangler i dag en helhetlig plan med prioritering av områder. Rydding vil føre til bedre fremkommelighet i utmark for folk og dyr og bevare det biologiske mangfold som kystlynghei representerer.

Kommunedelplan for naturmangfold

Vi ønsker som rådmannen at det blir utarbeidet kommunedelplan for naturmangfold. Dette er et viktig redskap i videre planarbeid. Planen må medføre grundig kartlegging av rødlistede arter og naturtyper, samt svartelistede arter.

Revisjon av energi- og klimaplan for Austrheim

I et klimaperspektiv må vi fortsette å utvikle kommunesenteret Årås/Sætre/Mastrevik-området. Det skal være ett levende sentrum med grunnskole og videregående skole, boliger og offentlig tjenestetilbud for hele kommunen. Her må det tilrettelegges for boliger for eldre og andre som ønsker å bo sentrumsnært. Større sammenhengende friluftsområde må være tilgjengelig i nærheten slik at innbyggere og besøkende ikke trenger bruke bil til og fra knutepunkt.

Dersom kollektivtilbudet reduseres ytterligere pga lavere passasjertall, foreslås det at kommunen ser på alternative løsninger som f.eks. shuttle-buss innad i kommunen. Ungdomskampanjer må til for å stimulere til økt bruk av kollektivtransport. Det er svært stor trafikk innad i kommunen til/fra Mongstad-området. Skifttransport kan være et annet nyttig tiltak. Videre utbygging men også vedlikehold av eksisterende gang- og sykkelveier bør prioriteres.

Revisjon av folkehelseplanen

Folkehelseiltak med fokus på en stadig større andel eldre i kommunen og egeninnsats for egen helse kan samfunnet spare mye på. Større andel eldre som er velfungerende lengre, vil gi mindre press på offentlige tjenester. Samtidig er det viktig med holdningsskapende arbeid og å starte tidlig i livet med helsefremmende tiltak.

Helse er nært knyttet til jobb og fritid. Det er viktig å ha fritidsarenaer som alle kan benytte uavhengig av inntekt. Vi må innse at ikke alle har ønske om, eller mulighet til, organisert fritidsaktivitet. Friluftsområder med ulik kvalitet og størrelse er et godt alternativ. Samarbeid med idrettslaget må styrkes og fremstå som strukturert og pålitelig for å sikre et forutsigbart tilbud for den organiserte idretten også i fremtiden.

Eksisterende turstier i kommunen må rustes opp, merkes og gjøres mer tilgjengelig. Målet må være å ha et mangfold av turstier, ikke etter en bestemt modell. Dette for å gjøre tilbudet mest mulig variert og for å møte innbyggere og tilreisende sine ulike behov for fysisk aktivitet og opplevelser. Samtidig må de eksisterende turstier beholde sitt særpreg og sin historie.

Det blir viktig med oppdatering av folkehelseoversikt for Austrheim av 2016 for å synliggjøre hva som blir utfordringene i de nærmeste årene.

Interkommunal plan for sjøareal i regionen

Ifht strandsone og tilgang til sjø er det viktig at aktuelle badeplasser, kaier og båtanlegg fremstår som tilgjengelig for allmenheten. Deler av sjølinjen i Austrheim fremstår som privatisert. Dette må vi unngå for fremtiden dersom vi fremdeles ønsker å være attraktiv for turisme og tilflytning av fastboende og hytteeiere.

Eventuelle akvakulturformål må synliggjøres og avklares gjennom arealdelen til kommuneplanen. Vi ønsker at dette tas opp som tema i arbeidet med planstrategien.

Kommunen bør i planprosessen lage oversikt over mulige forurensede sjøarealer. Kommunen hadde tidligere skipsverft og mekanisk industri i strandsonen. F.eks. er Mastrevik i dag et område med stort potensial og planer, men dessverre med gamle miljøsynder liggende i grunn og sjø der hvor tidligere Mastrevik mek var lokalisert. Kommunen bør være pådriver for å få i gang opprydning og ikke oppmuntre til bruk av området før opprydning er utført etter gjeldene lovverk om forurensing.

Revisjon av VA-planen

Kommunen har et stort etterslep av vedlikehold.

Detaljreguleringsplaner

Fylkesveg 565 gang/sykkelveg parsell Littleindås til Austrheim

Parsellen er som del av Johan Sverdrup-rørgaten allerede godt utgreid og dermed et mer kostnadseffektivt alternativ enn parsellen Kilstraumen til Fønnes. Parsellen er mye brukt av (tur)gående og syklist, men fremstår som trafikkfarlig, særlig i 80-sonen. Ved å bygge denne parsellen først, oppnår kommunen stor grad av trafiksikring i ringen Åås-Austrheim-Førland-Solend-Åås.

Marita Bru
leder
Bygdelista i Austrheim